

משולחן שלמה

בס"ד

גליון עשיר תוכן לשולחן השבת

הינוקא

מתוך שלל אוצרות תורתו ושיעוריו של מרן גאון ישראל

רבינו שלמה יהודה בארי שליט"א

פרשת ויקרא תשפ"ז 270

ניתן להאזין לשיעורים של הגאון הינוקא, וכן עדכונים על הנעשה בבית מדרשו, ב"ק הינוקא" 03.550.2228

ליקוטים על פרשת השבוע משולחן תורתו של רבנו שליט"א

פנינים על הפרשה

לפני בית ה'

וַשְׁחַט אֹתוֹ עַל יָרֵךְ הַמִּזְבֵּחַ צִפְנָה לַפְנֵי ה' (א, יא). כתב רש"י (א, יא) שמה שהגדיש הכתוב 'צפונה לפני ה' בא לומר שאין דין שחיטת צפון בבמה. והוא כמו שאמרו במשנה זבחים (ד, י) שאין שחיטת צפון בבמת יחיד, ולמדה זאת הגמרא במסכת זבחים (בדף קט"ז) מהנאמר בשחיטת העולה 'צפונה לפני ה'". וכן אמרו בתורת כהנים (דבורא דנדבה פרשה ג, ריש פ"ד א), וביאר הקרבן אהרן (שם) שהוכרחו לפרש כן משום שפשוט הוא ש'ירך המזבח' הוא לפני ה', ועוד, שהיה צריך הכתוב לומר 'על ירך המזבח לפני ה' צפונה', מאחר שכל המזבח לפני ה' הוא, ולא צפון המזבח לבדו לפני ה' הוא, ולזה פירשו שבא הכתוב לומר ששחיטת הקדשים בצפון הוא רק לפני ה', במשכן או במקדש, ולא בבמה.

השולחן אשר לפני ה'

והאבן עזרא (א, ה) כתב ש'לפני ה' משמעו קדשי קדשים שהם משולחן ה', ששולחנו בצפון, ולכך גבי שחיטת עולת הבקר נאמר (בפסוק ה) 'לפני ה', ומשמעו ששחיטתו בצפון, כנאמר להדיא בעולת הצאן 'צפונה לפני ה' (א, יא), ומפני שהם כענין השולחן שהיה בהיכל בצפון. והוא כמו שכתב הרש"ר הירש (א, ה) שהיו קדושת צדדי המזבח כנגד קדושת צדדי ההיכל, וצד צפון שבמזבח כנגד השולחן שבצפון ההיכל, ומשם היה נמשך שפע העשירות לישראל. והוא ענין לשכת הגזית שהיתה בצפון, כגירסא שבמסכת יומא (בדף יט ע"א) ונפסק ברמב"ם (בית הבחירה ה, יז), וכמו שכתב השערי אורה (שער ו) שהוא מפני ששם בצפון זהו מקום הדין, שכאשר נמשך השפע ממידת חסדו יתברך שמו, עובר השפע דרך הצפון שהוא צד מידת הדין והגבורה, ומתעכב שם השפע בכדי לדון אם ראוי הוא לירד לעולם הזה, ואם אינו ראוי על פי הדין לירד, אינו חוזר למעלה, אלא צפון וטמון הוא שם במקום הדין בסנהדרין גדולה, עד שיהיה ראוי לירד לעולם. והוא ענין השולחן שהיה בצפון שנתן בזה רבי יצחק סימן במסכת בבא בתרא (בדף כה ע"ב) שהרצה להעשיר יצפין, וכנאמר הכתוב (איוב לו, כב) "מִצְפּוֹן זָהָב יֵאָתֵר". ומפני ששם הוא מקום הדין לכך שם הוא מקום הקטרוג, ומשם נמשכת הרעה לעולם, כנאמר (בימיה א, יד) "מִצְפּוֹן תִּפְתַּח הָרָעָה", וכנגד זה ציוה הקב"ה לשחוט בצפון כל קרבנות קדשי קדשים הבאים לכפר על החטא, בכדי לסתום בזה פיות המקטרגים.

ראשון לשחיטת צפון

והמשך חכמה (במדבר ז, יב) כתב שהוא גם מה שפירש רש"י (א, יא) שבא הכתוב למעט בזה שחיטת צפון בבמה. שהרי אמרו בפסיקתא (פסקא ז) ובבראשית רבה (ג, ט) שלכך נאמר ביום ראש חודש ניסן בו הוקם המשכן 'ויהי המקריב ביום הראשון' (במדבר ז, יב), מפני שהיה אותו יום ראשון ותחילה בעשרה עטרות (מעלות) שנמנו שם, וממה שהיה ראשון לאיסור במה וראשון לשחיטה בצפון. והיינו שבכל שבעת ימי המילואים היה משה מעמיד המשכן ומפרקו, כמו שאמרו בספרי (נשא מד) ובבמדבר רבה (יב, ט), ולכך היה לזה אז דין במה, כמו שכתבו התוספות במסכת עבודה זרה (בדף לד ע"א ד"ה 'במה') בשם רבי יעקב מאורלייני"ש, ולא היה אז דין שחיטה בצפון, אבל ביום ראש חודש ניסן שהעמיד משה המשכן ולא פרקו, החל אז דין קדושת אוהל מועד ודין שחיטה בצפון. וטעם הדבר, מפני

שרק אז החלו לערוך הלחם על השולחן לפני ה', שהרי כל שבעת ימי המילואים היה השולחן בטל בלא לחם, כמובא בתוספתא מנחות (ז, ב) בשם רבי יוסי, וכמו שביאר זאת הרמב"ן (מ, יז) שרק ביום ראש חודש ניסן שהקים משה המשכן משחו את הכלים ונתקדש השולחן לערוך עליו הלחם, ולכן לא היו הקרבנות של שבעת ימי המילואים טעונים שחיטת צפון, כיון שלא היה אז הלחם ערוך על השולחן בצפון, ורק משהוקם המשכן ובטל ממנו דין במה, משחו וקדשו השולחן וערכו עליו הלחם בצפון, ונתחייבו קדשי הקדשים בשחיטת צפון.

בניסן נגאלו

ובזה נרמז ענין הגאולה המתעוררת בחודש ניסן, כמו שאמרו במסכת ראש השנה (בדף יא ע"א) שבניסן נגאלו ישראל ובניסן עתידים הם להיגאל. שהרי אמרו בבמדבר רבה (ג, ב) ובסדר עולם רבה (פרק ז) שביום ראש חודש ניסן שהוקם המשכן הקריבו ישראל תמידין נדרים ונדבות חטאות ואשמות בכורות ומעשרות, ועל אותו יום נאמר (שה"ש ד טו) "עורי צפון ובואי תימן", ש'עורי צפון' זוהי העולה הנשחטת בצפון, 'ובואי תימן' אלו שלמים הנשחטין בדרום. ואמרו שם בבמדבר רבה (ג, ב) ובירושלמי מגילה (פ"א ה"א) שתלוי הדבר במחלוקת רבי אלעזר ורבי יוסי בר חנינא, שלדעת רבי יוסי בר חנינא רק עולות הקריבו בני נח בבמות שבכל מקום, וכאשר הוקם המשכן נתעורר צד הצפון לשחיטת העולות שהיו רגילים בהם מכבר, וזהו 'עורי צפון', אבל השלמים באו ונתחדשו לגמרי, שלא היו נוהגים בהם עד עתה, וזהו 'ובואי תימן'. ולדעת רבי אלעזר אף שלמים הקריבו בני נח בבמות שבכל מקום, ואם כן ביום הקמת המשכן לא נתעורר הצפון בעולותיו יותר מהשלמים, ומה שנאמר ביום זה 'עורי צפון' הוא על עת הגאולה, שיתעוררו הגלויות שהיו נתונות בבבל שהיא לצפונה של ארץ ישראל, ויבואו ויחוו בארץ ישראל שהיא לדרומה של בבל, וכן יתעורר אז גוג הנתון בצפון ויבוא ויפול בדרום בארץ ישראל, כנאמר בזה ביחזקאל (לט, א-ב) "כה אמר ה' אלהים, הנני אליך גוג נשיא ראש משך ותובל, ושובבתיך ושאתיך והעליתך מירכתי צפון", וכן יתעורר אז מלך המשיח הנתון בצפון ויבוא ויבנה את בית המקדש הנתון בדרום, כנאמר בישיעה (מא, כה) בביאת המשיח "העירותי מצפון ויאת ממזרח שמש יקרא בשמי".

התערי מעפר

ובמסכת זבחים (דף קטז ע"א) דרשו אף בדעת רבי יוסי מקרא זה בענין הגאולה, שבא הכתוב לומר שתתעורר אומה שמעשיה בצפון, ותבוא אומה שמעשיה בצפון וברדום, ופירש רש"י (שם) שינער אז הקב"ה את האומות השוכנים בצפון ששעבדו לישראל בגלותם, והוא כענין הכתוב (שמות יד, כז) "וינער ה' את מצרים", ויבוא ישראל המקריבים העולות בצפון ואת השלמים בדרום, למלך המשיח. וביאר רבי יוסף ענגיל בספר אוצרות יוסף (ח"ב, דרוש ב דף ו' ע"א) שאז בימות המשיח גם העולם הזה יתעלה בקדושה גדולה, שתתעורר הקדושה הטמונה וצפונה בכל דבר ודבר שבעולם הזה ותהיה עליה והתרוממות לזה הדבר בקדושה גדולה, ואומות העולם שהיו מקריבים עולות בלבד, ולא היתה באכילתם בעולם הזה כל קדושה, לא היו עניניהם בעולם הזה יכולים לבוא לידי עליה והתרוממות, וזו תהיה נפילתם, אבל ישראל שבושנסף לעולות היו מקריבים גם שלמים, תתעורר הקדושה הטמונה בצפון, וכענין העולות שהם כליל לה', ותבוא ותתגלה גם בכל עניניהם הגשמיים, שהם כענין השלמים שהיתה אכילתם בקדושה גדולה לפני ה'.

זמני שבת		לפניות והקדשות		זאלה יעמוד על הברכה	
רבונו תם	צאת שבת	כניסת שבת	ירושלים:	מוקד טלפוני	לעילוי נשמת
19:11	18:26	17:15	ירושלים:	03-3765444	גאולה בת דינה,
19:08	18:25	17:33	בני ברק:	זמין בימים א'-ה' בין השעות 9:00-20:00	דוד בן חנה,
19:09	18:26	17:34	חיפה:	דוא"ל: contact@hayanuka.com	ראו דוד דרור בן רונית,
19:09	18:26	17:34	באר שבע:	לקבלת הגליון במייל: gilyonot@hayanuka.com	שיינה בת מיכל.
				יד' להועיל: בנק מזרחי טפחות סניף 417 מס' חשבון: 521025	לרפואת: דוד בן שרה.

תורת שלמה

מאמרים משיעורי הענפים של רבנו שליט"א

"מי זאת עולה מן המדבר" (ש"ה"ש ג,ו)

חלק א'

משיעורים יום ה' י"ב תמוז תשע"א ויום ב' כ"ה ניסן תשע"ט

א

אחר רצון השי"ת, אבל עדיין אין בגאולה זו די מספיק בכדי להביאו להיות סמוך וקרוב לבורא ב"ה, וצריך הוא עדיין לגאולת פסח, שהוא מה שנגאל האדם מצד שמתחיל לחפש ולדרוש אחר הדרך הראוי והנכון לבוא לקרבה אליו יתברך שמו. וצריך האדם לסמוך גאולה זו לחברתה, שיהיו תמיד שני חיפושיו אלו סמוכים אצלו האחד לחברו, באופן שלא ירפה משניהם, ויפשפש ויבדוק תמיד אם רוצה ומחפש הוא אחר רצון ה' ב"ה בעסק התורה, ואם מחפש הוא תדיר אחר הדרך הנכונה בה צריך הוא לעבוד לפניו יתברך שמו.

ג

כי אין די בגאולת מצרים בכדי לבוא לקרבה לפני ה' ב"ה ולהיות סמוך אצלו, שהרי על אף שיצאו אז מעומק תהום הטומאה עם כל זה עדיין לא קבלו התורה ולא התקדשו בכל המצוות, ולא עוד אלא שאחזו אז בעבודת האלילים, כמו שאמרו בשמות רבה (כא, ז) שקודם קריעת ים סוף נתעורר עליהם קטרוג שעובדי עבודה זרה הם כמצריים, והיתה גאולתם אז קשה כהוצאת שושנה מבין החוחים (קוצים הסובבים אותה), כמובא בויקרא רבה (כג, ב) שדרש בזה רבי אלעזר מה שכתוב בשיר השירים (ב, ב) "כשושנה בין החוחים כן רעייתי בין הבנות", שמה שושנה זו כשהיא נתונה בין החוחים היא קשה על בעלה ללוקטה, כך היתה גאולתן של ישראל במצרים קשה לפני הקב"ה ליגאל, כנאמר בזה (בדברים ד, לד) "או הניסה אלהים לבוא לקחת לו גוי מקרב גוי... ככל אשר עשה לכם ה' אלהיכם במצרים לעיניך", כי היו ישראל ערלים כמצריים, וכן אלו מגדלי בלורית ואלו מגדלי בלורית, אלו לובשי כלאים ואלו לובשי כלאים, ולכן לא היתה נותנת מדת הדין לישראל שיגאלו ממצרים לעולם, ובכל זאת נגאלו ממצרים מפני שנשבע על כך הקב"ה, כמו שאמר שם רבי שמואל בר נחמני, ורק בקבלת התורה פסקה זוהמתו ויצאו בפועל מהטומאות כולם, כמו שאמרו במסכת שבת (בדף קמו ע"א) ובכמה וכמה מקומות בזהר (בבראשית דף לו ע"ב, ובדף נב ע"ב, ובחיי שרה דף קכו ע"ב, ועוד), ולכן דוקא אז היתה לכאורה גאולתם גאולה והצלתם הצלה. אלא שעיקר הגלות היא מה שאין מבין האדם כלל שצריך הוא לחפש אחר רצון ה' ב"ה ממנו, ומשמעות גאולה היא כאשר מתעורר האדם לדרוש ולחפש אחר זאת, שאין זה כדרך ענייני חולין שגם אם יפעל אדם כראוי להשיג איזה דבר אפשר שלא ישיגו בידו, כי בדרך הקודש כאשר הולך אדם בדרך הנכונה בודאי יגיע לתכלית וישיגו, וכן כאשר חותר ומחפש הוא אחר הקב"ה מובטח הוא שבודאי ימצא וישיג את הידיעה באמיתת מציאות הקב"ה כפי ערכו ומדרגתו, ולכן נחשב ענין היציאה ממצרים לבדו כגאולה והצלה וככל לשונות הגאולה, מפני שכבר אז החלו ישראל לדרוש ולחזור אחר רצונו של ה' ב"ה מהם.

וכן הדבר בגאולת פורים, שעל אף שלא זכו ישראל בימי אחשורוש לחזור לארץ ישראל ולבנות המקדש, אמנם כבר אז נתעוררו לחפש ולדרוש הדרך לגאולתם, שמתוך שניצלו מגזירת המן נתעוררו לחפש ולדרוש הדרך לבנות את בית המקדש ולשוב לארץ ישראל, וכפי שזכו לזה תיכף לאחר מכן בימי עזרא, ולכן נס ההצלה מגזירת המן ואחשורוש אינו נחשב לנס הצלתם בלבד, אלא נחשב הדבר כגאולה. שכאשר חי אדם בעולם ללא שיחפש ויודוש אחר רצון הקב"ה ממנו, הרי שהוא בגלות, אבל כאשר עוסק הוא בתורה מתוך מטרה ותכלית לחפש ולחזור אחר רצון הקב"ה, הרי שהוא באתחלתא דגאולה. והוא ענין גאולת מצרים וגאולת ימי הפורים, שהיציאה ממצרים היתה אתחלתא דגאולתם והיא הלכה ונשלמה בכניסתם לארץ, ובפרט בבניית בית המקדש בימי שלמה, וכן גאולת פורים היתה אתחלתא דגאולתם והיא הלכה ונשלמה בבנין בית שני בימי עזרא.

ד

והתחלת הגאולה היא השמחה הנמשכת מדרך השפלות וההכנעה כלפי הבורא ב"ה, ומה שמעבך מהגאולה היא העצבות הנמשכת מדרך הגאות, שהיא הרפיון שמכניס עמלק בישראל מלחפש ולדרוש אחר רצון השי"ת באמת. ולכן ענין השמחה הולכת ונשפעת בכל שנה מחודש אדר וימי הפורים בהם מוחים אנו לעמלק, עד לחודש ניסן בימי חג הפסח בהם יוצאים אנו מכל מיצרי הגלות ומכל חשכה ואפלה שבעולם, וכמו שאמר רבי יהודה בנו של רב שמואל בר שילת בשם רב במסכת תענית (בדף כט ע"א) שמשכנח אדר מרבין בשמחה, ופירש רש"י (שם) שימי ניסים הם לישראל פורים ופסח, והיא השמחה בהקב"ה לבדו, שהיא שמחה אמיתית שהיא תלויה רק בו לבדו יתברך שמו, וכמו שאמר דוד בתהלים (קד, לד) "אנכי אשמח בה", ונרמז בזה שרק כאשר זוכה האדם לגילוי של "אנכי ה' אלהיך", שמחפש הוא אחר הקב"ה בעסק התורה כפי ערכו ומדרגתו, ומתוך כך מוצא הוא בה את ה'אנכי העולה בראשי תיבות 'אנא נפשית כתבית היבית', שהוא הקב"ה, בזה זוכה הוא לשמח בה' לבדו, שהוא שמחה אמיתית. והוא ענין שמחת חודש אדר, ששמחים אנו אז על הארת גאולת ימי פורים, שהוא גילוי התורה שנשפע אז, וכמובא בדברי רבנו הארי"י בשער הכוונות (דרושי הפורים א) שלכך נקראת המגילה 'מגילת אסתר' על שם שבה ועל ידה נגלית התורה מהסתרה (שהיא ההארה

לעתידי יבואו כל ישראל למדרגה שידעו את השי"ת למקטנם ועד גדולם, כנאמר בירמיה (לא, לג) על ימים אלו "ולא ילמדו עוד איש את רעהו ואיש את אחיו לאמר דעו את ה', כי כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם נאום ה', כי אסלח לעונם ולחטאתם לא אזכור עוד", ועוד נאמר ביואל (ג, א) על ימים אלו "והיה אחרי כן אשפוך את רוחי על כל בשר ונבאו בניכם ובנותיכם, זקניכם חלומות יחלמו, בחוריכם חזיונות יראו", והיו אז כולם סמוכים אצלו כנביאים וככהנים משרתי ה', כנאמר (ישעיה סא, ו) על ימים אלו "ועמדו זרים ורעו צאנכם ובני נכר אכריכם וכרמיכם, ואתם כהני ה' תקראו משרתי אלהינו יאמר לכם". ועל זה אמר הכתוב (זכריה יד, ז) "והיה יום אחד הוא יָדַע לה' לא יום ולא לילה, והיה לעת ערב יהיה אור", שבזמן שיחל להפציע אור גאולתנו, שהוא תחילת הגאולה, וכענין כניסת השבת, יהיה אז 'אור', שיתנבאו וידעו כולם את השי"ת, וגם ידעו את הדרך לבוא לקרבה אליו יתברך, שהוא ענין הכהונה, ובזה יהיה כסא ה' ב"ה שלם, ויתקיים (שם, ט) "והיה ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד". אבל עתה בגלות אין כסא ה' שלם, כי מתקיים כעת הכתוב (בראשית א, ב) "והארץ היתה תוהו ובוהו וחושך על פני תהום", שהעולם בחושך גדול ואין הנבראים יודעים מהשי"ת, וגם כאשר יודעים הם ממנו אינם יודעים הדרך לדבקה בו, והרי הוא כהולך בחשכה ואינו יודע הדרך. ובכדי שיצא האדם מחושך לאור צריך הוא לשתי גאולות, הראשונה היא שידע את השי"ת, והשנייה שידע הדרך לעבדו וללכת לפניו, וכשידע את ה' ואת הדרך ללכת לפניו נחשב הוא לנגאל, כי שורה עליו נצנוץ מאור הגאולה.

לכן בכדי שידע האדם מה' ב"ה צריך הוא להיות בחיפוש תדיר אחר רצון השי"ת, ובנוסף צריך שיחפש הדרך כיצד לבוא לקרבה אליו. שהרי אדם המחפש וחפץ באמת לעשות רצון הבורא ב"ה אבל אינו יודע בכל זה את הדרך הנכונה, הנה נחשב הוא כהולך בחושך, שהולך הוא בסמיכותו אחר דעותיו ושכלו, ואין בהם כדי להאיר לו הדרך לקרבה אל השי"ת באמת, ומתוך כך מאבד הוא את רצונו לילך אחר השי"ת. ולכן צריך הוא תמיד לחפש גם אחר הדרך הנכונה לקרב אל הקודש, ובתוך כך צריך שיבדוק עצמו תמיד אם חוזר הוא תמיד לחפש גם אחר הבורא ב"ה, שלא יהיה כמי שמתחיל לילך בדרך התורה ובתוך כך שוכח הוא מלחפש ולדרוש אחר רצון הבורא ב"ה באמת, שבה סוף דבר נרפית ידו בעבודת ה', ומאבד את רצונותיו הקדושים.

שדרך האמת היא שיהיה האדם תמיד בחיפוש אחר האמת ולא ירפה ממנה, והוא המופת והאות שידע האדם אם הוא בדרך הנכון והאמת או שהולך הוא בדרך טעות, שאם סובר הוא שכבר יודע הוא מהאמת והדרך הנכון הרי הוא כהולך בחושך, ואות וסימן הוא שעדיין אינו קרוב לגאולה, אבל כאשר מחזיק הוא בדעתו שעדיין יש לו לחפש אחר האמת, סימן הוא שהולך הוא בדרך הנכון. וכן הוא בענין ידיעת הבורא ב"ה ובמציאת הדרך לעבדו כראוי באמת, שאם נמצא האדם תמיד בחיפוש אחר רצון הבורא ב"ה והוא מבין תמיד שעדיין רחוק הוא ולא מצא והשיג את רצון ה' ב"ה ממנו, בזה יכול הוא לידע שקרוב הוא אצל ה' ב"ה, וכן אם מחפש ודורש הוא תדיר אחר הדרך הנכון לעבוד להשי"ת ואחזו הוא תמיד בדעתו שעדיין אינו יודע הדרך, בזה ידע שהוא בדרך הנכון, וסופו שיבוא וישיג את הקרבה לבורא ב"ה.

ב

והמקום היחיד בו יבוא האדם לחפש אחר הידיעה מהבורא ב"ה הוא רק בעסק התורה הקדושה, שכל הגילוי של הקב"ה לנבראים הוא רק מתוך עסק התורה, כמו שדרש רבי יוחנן במסכת שבת (בדף קה ע"א) מה שאמר הקב"ה (שמות כ, ב) "אנכי ה' אלהיך", ש'אנכי' עולה בראשי התיבות 'אנא נפשי כתבית היבית', שנתן הקב"ה את ה'אנכי', שהוא עצמו ממש, בתוך התורה הקדושה, והוא שנאמר 'אלהיך' בלשון יחיד, שניתן הדבר לכל אחד ואחד מישראל. וכאשר ניגש האדם ועוסק בתורה על מנת למצוא בה ועל ידה את רצון השי"ת, הרי שמדרגת עסק תורתו היא 'תורה לשמה', כפי מדרגתו וכפי שיעור כוונתו ורצונו למצוא בה את רצון הבורא ב"ה. ולאחר מכן צריך שיחפש אחר הדרך הנכונה לעבדו ולקרב אל הבורא ב"ה באמת, וזהו מתוך שיחפש אחר דעת החכמים והצדיקים מוסרי התורה לאמיתתה, שילמדוהו הדרך כיצד להתקרב לבורא ב"ה, ולא לו ענינים יש ליתן חשיבות וכבוד באמת, עד שמביאו החכם לעמוד סמוך אצל השי"ת ולידע ממנו כפי ערכו ומדרגתו.

והשתי דרישות וחיפושיו אלו נרמזו בגאולת פורים ובגאולת פסח, שהם שתי גאולות המשלימות זו לזו, וכענין שאמר רבי טבי במסכת מגילה (בדף ו ע"ב), וכן אמרו בירושלמי מגילה (פ"א ה"ה), שלכך קובעים אנו בשנה מעוברת את ימי הפורים באדר השני הסמוך לניסן, כמו שאמרו במשנה מגילה (א, ט), בכדי לסמוך את גאולת פורים לגאולת פסח, והוא מפני שבהם נרמזים שתי הגאולות אותם צריך האדם, שבפורים נגאל האדם מצד שמתחיל הוא לחפש ולדרוש

היצאת חוץ ליסוד), שמתעורר אז האדם לדרוש ולחזור אחר רצון השי"ת מתוך עסק התורה, ואחר שמוצא הוא את רצונו יתברך שמו אינו מוצא מרגוע לנפשו והוא דורש ומחפש שוב אחר אמיתות מצאית ה' ב"ה. והוא ענין מה שנסתר שם ה' ב"ה במגילת אסתר, ורמזו הוא בה רק בראשי תיבות וסופי תיבות, וכגון במה שכתוב בה "יבוא המלך והמן היום" (אסתר ה, ד), וכן במה שכתוב בה "וכל זה איננו שוה לך" (אסתר ה, יג), וכן במה שכתוב בה "כי כלתה אליו הרעה" (אסתר ז, ז), ועוד על דרך זה בשאר מקומות שרמוזים שמותיו של הקב"ה במגילת אסתר, שמרמזת לנו בזה המגילה שצריך לחפש ולדרוש אחר הקב"ה בכל מיני רמזים שאפשר, כי כאשר חושב וסובר אדם שמצא את הקב"ה, הרי שודאי הוא שלא מצאו באמת, אבל כאשר מבין הוא שלא מצא אלא התנוצצות מההתקרבות לקב"ה, שהוא ענין הרמז בראשי תיבות או בסופי תיבות, בזה ניכר שמוצא הוא באמת את הקב"ה והוא מתחיל להתקרב לידע ממצאיותו.

וכאשר מחפש ודורש האדם בעסק התורה אחר רצון השי"ת, יבוא לקרבה אמיתית אליו, שהוא מה שאמר הקב"ה 'אנכי ה' אלהיך' בלשון יחיד, שהוא קרבה בתוך כל אחד ואחד, כי מתוך שלומד האדם התורה נכנסת היא בתוכו ובוה שוכן הקב"ה בקרבו, וכענין שנאמר "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (שמות כה, ח), ולא נאמר בתוכו, ללמד ששוכן הקב"ה בתוך כל אחד ואחד מישראל, כמו שכתבו הראשית חכמה (שער האהבה ו, יח) והאלשיך (שמות כה, ח), והוא מתוך עסק התורה כמו שכתב הב"ח (באור סי' ס"ח), וכמו שאמר רשב"י בזהר אורי (דף ע"א) שהקב"ה והתורה וישראל הם מדרגה אחת ממש הקשורים ומאוחדים זה בזה. אבל כאשר חושב אדם שכבר יודע הוא ממצאיות הבורא ב"ה, נחלש בזה בכונתו ומגמתו בעסק התורה למצוא אותו יתברך שמו, ונותן הוא בזה מקום לטומאת עמלק להסתיר ממנו מה שכבר זכה להשיג בקרבה אל השי"ת, וכמו שמצינו שמתוך שתהו ישראל "היש ה' בקרבנו אם אין" (בשמות יז, ז), שחשבו שכבר ראויים הם שיהיה השי"ת בתוכם ושיגו בידיעתו, מתוך כך רפו ידיהם מהחיפוש בעסק התורה אחרי הבורא ב"ה, וכנאמר אז (בשמות יז, א) "ויחננו ברפידים", ודרש זאת רבי יהושע במסכת סנהדרין (דף ק"ו ע"א) ובכורות (דף ה' ע"ב) שריפו עצמם מדברי תורה, ובוה נתנו מקום לעמלק להסתיר בקרבם יותר ויותר את אורו יתברך שמו, ומיד בא ונלחם עמהם עמלק, כנאמר בסמוך (בשמות יז, ח) "ויבוא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים".

לכן כאשר מחפש האדם תמיד אחר רצון הבורא ב"ה בכל דבר וענין, זוהי הוא בזה למחות את זכר עמלק מקרבו, וכענין גאולת ושמחת ימי הפורים, שכל מהותם הוא מתוך שזוכרים אנו שעמלק הוא שרוצה להשכיח מאיתנו את החיפוש אחר רצון הבורא ב"ה. ולפיכך קוראים קודם פורים את פרשת זכור, בכדי שמתוך שזכור שיש מי שמסתיר ומנסה להשכיח מאיתנו את החיפוש אחר רצון הקב"ה, בזה נבוא למצוא את שם ה' ולדע ממצאיותו יתברך שמו אף בכל דרך רמז שיהיה, וכענין מגילת אסתר.

ה

אמנם עיקר הגילוי של הקב"ה נעשה בפסח, שגם אם נודע לאדם ממצאיות ה' ב"ה, וכענין ימי הפורים, הנה אם לא נודע אליו הדרך בה יהיה יכול לקרב אל הקודש, לא יועיל לו מה שמצא איזו ידיעה ממצאיותו יתברך שמו, ולכך יש לנו לסמוך את גאולת פורים לגאולת פסח, שהוא מה שצריך האדם בנוסף לחפש ולדרוש תמיד בעסק התורה הקדושה אחר הדרך להתקרב להקב"ה, שיחפש אחר רב וחכם אמת שילמדו הדרך כיצד לבוא לקרבה באמת לפני הקב"ה, שיקבל ממנו דעת אמת בגדולת ה' ומציאותו, וידע היטב לפני מי הוא עומד, ומה צריך הוא לעשות בזה העולם, ומתוך כך יחשב בכל יום מאחרית שנותיו עלי אדמות, וכיצד יעמוד לפני בית דין של מעלה ליתן דין וחשבון על כל מעשיו ומפעליו בעולם. שכאשר אין זוכה אדם לקבל הדרך הנכון מרב וחכם אמת כיצד להתקרב לה' ב"ה, הנה לעולם לא יהיה קרוב אליו באמת, כי לא ידע באמת מה לעשות בזה העולם, ולא יהיה יכול להתבונן באמת לפני מי הוא עומד, ולא תחקק בדעתו זכרון יום האחרון לידע ולחשב כיצד יעטפוהו בתכריכים ויקברוהו בתוך הבור, וממה שיעמוד לפני בית דין של מעלה ליתן דין וחשבון על כל מעשיו ומפעליו בעולם, כי מפני שאין לו הדרך להתבונן בדרך הנכון בכל זה, הרי שמדעזעזע הוא מהפחד לחשוב מכל זה, ואין לו האומץ לחשוב ממקום כזה. אבל כאשר הולך האדם אצל חכמי אמת מוסרי התורה לאמיתתה, מלמדים הם אותו הדרך שיבוא לעמוד לפני השי"ת כפי ערכו ומדרגתו, מכל מקום ומכל מדרגה בה הוא נמצא.

והוא ענין גאולת מצרים, שבעשרת המכות הכירו ישראל מאמיתת מציאות הקב"ה, ובתוך כך נתן להם משה רבנו את הדעת והדרך שמקום זה הוא גלות וצריכים הם לצאת לגאולה, שלימד אותם שיש להם לקבל התורה ולהיכנס לארץ ישראל, ובכל זאת לא זכו כולם לילך אחר משה ולהיגאל ממצרים, כנאמר (בשמות יג, ח) "וחמושים עלו בני ישראל מארץ מצרים", ודרשו זאת בתנחומא (בפ' בשלח סי' א) שרק אחד מחמישה מישראל יצאו ממצרים, ויש אומרים אחד מחמישים, ויש אומרים אחד מחמש מאות, שחלק גדול מישראל לא רצו לצאת ולקבל ממשוה רבנו את הדרך להתקרב לה' ב"ה, כי סברו שהם במצרים, וכמו שאמרו בשמות רבה (ד, א) שהיו שם כאלו שהיה להם פטרונים (עסקי ממון וכיוצא) עם המצריים והיו בעושר וסברו שמשה מפריע להם לפרנסתם, וכענין זה יכולים היו גם לטעות ולסבור שהדרך של משה רבנו מפריע להם להספיק הלימוד, וכאילו אין להם זמן ופנאי לגאולה מריבוי עסק התורה והספק הלימוד, וכך כל מי שלא היה לו עסק עם משה רבנו ולא הלך אחריו, רצה להישאר במצרים, ובוה אכן הוא נשאר שם במצרים ומת במכת חושך, שהחושך שיש בדעתו מתוך שלא קבל את הדרך ואור התורה ממשוה רבנו, סימא עיניו שלא יראה הדרך החוצה, אבל כל מי שהיה לו עסק וחיבור עם משה רבנו, קיבל ממנו דרך ודעת שממצרים צריך הוא בודאי לצאת, ואכן סוף דבר זכה לצאת ממנה לגאולתו ופדות נפשו.

ו

והחיפוש והדרישה אחר רצון השי"ת הוא ענין מדרגת הנבואה השייכת לכל ישראל, וכמו שאמר הלל הבבלי במסכת פסחים (כדף סו ע"א) שאף אם אין ישראל נביאים הרי שבני נביאים הם, והוא ענין גאולת פורים ומחייית עמלק, והחיפוש והדרישה אחר הדרך לעבוד את השי"ת הוא ענין מדרגת הכהונה השייכת לכל ישראל, וכמו שאמר להם הקב"ה (בשמות יט, י) "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש", והוא ענין גאולת פסח וההליכה אחר משה. ואף אם זוהי אדם למצוא איזה דרך ברצון ה' ב"ה, וכענין מדרגת הנבואה, הנה אם אינו מחפש שוב ושוב את הדרך ללכת אחר ה' ב"ה באמת כראוי כפי שמלמדים החכמים מוסרי התורה לאמיתתה, שהיא הנקראת תורת משה, הנה לא תועיל לו כל מדרגה שהשיג מענין הדרישה והחיפוש אחר רצון ה' ב"ה, ועדיין נמצא הוא בחושך ואינו יכול ליצא לאור ולגאולה, כי מאחר שאינו רוצה לילך אחר ה' ב"ה באמת כראוי כפי דרך תורת משה, שהוא דרך התקוה לצאת מכל חשכה אפלה המסורה בידי החכמים מוסרי התורה לאמיתתה מדור לדור, מכחיש הוא בזה את מציאותו יתברך שמו, ובוה גם בדרך העבודה יבוא הוא לידי טעות, וכענין קורח שלא קיבל את נביאות משה והיה חפץ בכהונה, שהיתה כל דרכו בחושך ואפלה, כמו שדרש עליו רשב"י בתיקוני הזוהר (בתיקון ל, דף עד ע"א) מה שנאמר (בבראשית א, ד) "ויבדל אלהים בין האור ובין החושך", שהבדיל הקב"ה בין האור' שהוא אהרן הכהן 'ובין החושך' שהוא קורח, שהיה קורח הולך בחשכה ומכחיש את אמונת הבורא ב"ה הנגלית בכל מעשה בראשית, שמה שחפץ היה מחד בכהונה אבל מאידך לא היה דורש ומחפש אחר אמיתת מציאות הבורא ב"ה, היה זה כהכחשת אמונת הבורא ב"ה הנגלית בכל מעשה בראשית, ועל כך אמר משה לישראל "ואם בריאה יבא ה' ופצתה האדמה את פיה ובלעה אותם ואת כל אשר להם וירדו חיים שאולה וידעתם כי נאצו האנשים האלה את ה'" (במדבר טו, ל), שהודיעם שיענש קורח על ידי בריאה חדשה כמעשה בראשית כמו שכתב שם רש"י.

והוא מה שיש לנו לסמוך את גאולת פורים לגאולת פסח, שכאשר סובר וחושב האדם שיועד הוא הדרך לעבוד להשי"ת, צריך שיחזור ויבדוק היטב בקרבו להוציא ולשרש הכפירות שבודאי נכנסו בליבו, כי כאשר מאמין הוא באמת במציאות הבורא ב"ה הרי שהוא הולך ומחפשו ודורשו בכל יום ורגע מחדש, ומתוך שמחפש הוא כראוי אחר רצון ה' ב"ה, הרי שיועד הוא שגם את הדרך לעבוד לפניו צריך לחפש שוב ושוב. כי מה שאדם נגאל גאולה אחת, שיועד הוא ממצאיות הקב"ה והוא דורש ומחפש אחר רצונו, וכענין גאולת פורים, אין די מספיק בוה, שהרי כאשר פקד ה' ב"ה את ישראל במצרים ידעו אז כל ישראל ממצאיות ה', וראו מופתים ושדוד הטבע, ובכל זאת יש שלא זכו לגאולה שניה, שהיא החיפוש אחר הדרך לצאת ממצרים. וענין זה נרמז בהגדה של פסח, שעל אף שבכל פרשיות התורה המדברות מענין גאולת מצרים נזכר משה רבנו פעמים רבות, עם כל זה בהגדה נעלם שמו של משה רבנו אשר סלל ונתן לישראל הדרך כיצד לצאת ממצרים, והוא בכדי ללמדנו שצריכים אנו לדרוש ולחזור ולחפש אחר דרך הגאולה, ולא נדמה בדעתנו שכבר יש לנו איזו ידיעה מרצון השי"ת, כי עדיין צריכים אנו לחפש ולדרוש תמיד כיצד להיות סמוכים וקרובים אליו יתברך שמו בדרך נכונה ואמיתית כראוי, שנוהיה ראויים שיתקיים בנו הכתוב 'ואתם כהני ה' תקראו משרתי אלהינו יאמר לכם'.

המשך בשבוע הבא בעזרת ה'

חודש ניסן

והוא אותיות 'אב - יב', לרמז שחודש ניסן הוא אב לכל חודשי השנה. ב. הזכיר רבנו באחד מימי ניסן, שטוב יותר לעשות ברכת האילנות מחוץ לעיר במקומות בהם רואים את יופי הבריאה, כי מטרת ברכת האילנות היא להודות לה' יתברך על שנתן לנו אילנות טובות ובריות טובות ליהנות בהם בני אדם, וכשהאדם רואה את נפלאות הבריאה נפתח ליבו יותר להודות לה' ב"ה.

עם סגולה

סגולות ועצות ייחודיות שנלקטו מתוך שיעורי רבנו שליט"א

נזר' מסוכוטשוב זיע"א בשאלות ותשובות שלו (אורח בריש סימן שלו) שיום אחד בחודש ניסן הוא כמו חודש שלם של שאר השנה. ולכן צריך לנצל את ימי ניסן כראוי להתעלות בעבודת ה', וכבר כתב בדגל מחנה אפרים (פרשת בא) שחודש ניסן נקרא בתורה 'חודש האביב' (שמות יג, ד),

תפלה לשלמה

מתוך הספר "תפלה לשלמה" לרבנו שליט"א

פניני דרך

יסודות ואבני דרך מתורת מו"ר שליט"א

מה המקור לניקיון הבית בערב פסח?

אמר רבנו, שהיום נוהגים לנקות את הבית בערב פסח ביסודיות, וטורחים על כך מאוד הרבה יותר ממה שצריך על פי ההלכה, ויש לזה מקור במשנה מידות פרק ג' משנה ד' שהיו מסיידים את ההיכל בבית המקדש פעם אחת בשנה בפסח. ויש בניקיון הבית בערב פסח סגולות ומעלות רבות, וכתב רבי פנחס מקוריץ זיע"א באמרי פנחס בחלק א' אות קס"ו שעל ידי שטורח בניקיון הבית בערב פסח ושוכח עסקי עצמו, יכול לקבל חיות חדשה.

לצאת מכל המצרים

רבנו של עולם, אבי אב הרחמן, מלא רחמים. בעמדי קעת בתקף מצרי הגלות, פנה אני רק אל רחמיך הרבים, שתמשיך עלי ממדת רחמיך, וזכני לכנס בכל אברי וגידי לעולם הרחמים, ובו תמתק מעלי כל הגזרות והדינים מיום שנבראתי עד עתה, ותציל אותי מכל החשכיות והמצרים, באפן שאזכה לרחמים גמורים ויפתחו בפני שגרי סיעתא דשמיא. אל רחמן, זכני לקבל מאורו של משיח שזכה לשלמות חוש הריח שב'אף', פנאמר עליו "והריחו ביראת יי", ובזכות זה קים בי הכתוב "אל מוציאם ממצרים" שראשי תבותיו עולים כמנן 'אף', ותוציא אותי מכל המצרים, ואזכה לגאלת הנפש, שתצא נפשי משעבוד לחרות, ותתרפא. אנא זכני לחשב בכל עת ורגע מענן גדלת רחמיך וחסדיך, ובה ימשכו עלי רחמיך הרבים, ויהיו נעשים לנו נסים ונפלאות. וזכנו נא שלא נשכח לעולם את עצם רחמיך וגדל אהבתך וחבתך אלינו, ותעורר זאת תמיד בלב כל עם ישראל בכל מקום שהם, ותביא לנו במהרה ובקרוב ממש את משיח צדקנו, ותפאר ותרום קרן כל נשמות ישראל.

אב הרחמן, קרב לנו קץ הישועה, כי ארכה לנו השעה, שועתנו קבל ושמע צעקתנו והצמח לנו מהרה קרן משיח בן דוד עבדך, והקם שכנית עזך מעפריה, ותרום ותגביה קרנו למעלה ותגלה בנו יפי מדת מלכותך, ותתרום קרן הצדיקים, ויתגלו הרחמים, ויראו כלם את עצם קדשת ישראל, ויזרח ויופיע בעולם אורו של משיח צדקנו. אנא זכנו לידע ולזכר תמיד שכל יום הוא יציאת מצרים, שיוצאת המלכות מאחזית הסטרא אחרא היונקת ממנה בכדי חייתה, ועולה ומתעלה אל מקום כבודה שבקדשה, ותוציאנו קעת בימינו ממצרים, שתקים ותוציא את המלכות לאורה ותפארתה, ותעלה ותרום את קרן הצדיקים, ויתגלו הרחמים, ותתעלה ותתרום קרן זרע ישראל עמך, ויזרח ויופיע אורו של משיח צדקנו, ונאחז ונדבק בצדיקים אמתיים. אנא הצילנו מהאכזריות והדינים הנאחזים במדותינו ודעתנו, ויתגלו לנו רחמיך הרבים ונצאל מטמאת קלפות אמות העולם. ונזכה לקדשת ישראל, ונחזה בעינינו תכף ומיד באורו של מלך המשיח שיזרח ויופיע עלינו חיש קל מהרה. אמן נצח סלה ועד.

הדפסה חדשה!

הקולה הזו פלו אור חדש

יצא לאור מתוך סדרת המועדים

ספר כרם שלמה פסח

משיעוריו של הגאון הינוקא רבי שלמה יהודה בארי שליט"א

הוצאה: קורנו - ניתן להשיג בחנויות המוכרות. רחוב חז"ל השריון 6 ראשון לציון

בבית מדרשו של הגאון הינוקא, רחוב חז"ל השריון 6 ראשון לציון

במקבות המצב הבטחוני משלוח חנם עד הבית בחומת טלפונית למספר 033765444 שולוח 8

סיפור לשלחן שבת

והנה לאחר חג הפסח באו לפנינו זוג שחפצו להתגרש, ושאל רבנו האוהב ישראל את הבעל מדוע חפץ הוא לגרש את אשתו, והשיב לו שמקפיד הוא שלא לאכול מצה שרוייה בפסח, ובכל זאת לא רצתה אשתו לבשל לו בפסח בכלים מיוחדים ללא מצה שרוייה. וכשראה רבנו האוהב ישראל כך, קרא לרבנית ואמר לה, אמרי נא לי האמת איזו מצה הנהיגת לפני בליל הסדר, ואמרה לו כל האמת, כל מה שארע עם גבאי הצדקה, שלכן ערכה לפנינו מצות פשוטות, ולשמע הדברים אמר רבנו האוהב ישראל לאותו הבעל, הנה אני אכלתי מצה פשוטה בליל ראשון של פסח ועשיתי עצמי כאילו לא הרגשתי בזה בכדי שלא אבוא לידי הקפדה או קטטה חלילה, ואתה רוצה לגרש את אשתך בעבור מצה השרוייה במים? ועשה הרב שלום ביניהם, וחיו בשלום ושלחה.

סיפר רבנו הגאון הינוקא שליט"א מעשה נפלא בגאון רבנו האוהב ישראל מאפטא זיע"א, שפעם אחת באו אליו גבאי צדקה בערב פסח לגבות מצות עבור עניי העיר, ולא היתה הרבנית יכולה לפנות לבקשתם בעצמה כי היתה עסוקה בהכנות לפסח, לכן פנו אליהם אנשי הבית ונתנו להם לתומם את המצה השמורה של רבנו האוהב ישראל, שמונחות היו בחדר במפה מוכנות ומזומנות לליל הסדר. וכאשר ראתה לאחר מכן הרבנית מה שעשו, היתה בצער גדול שלא יודע הדבר לרבנו הגאון האוהב ישראל ויצטער מאד, והחליטה לתת מצות פשוטות במפה בחדר במקום המצות השמורות, וכאילו לא ארע דבר. וכאשר בא הגאון האוהב ישראל לערוך הסדר, הרגיש בדבר מיד, ובכל זאת למען השלום ערך את הסדר על אותם המצות הפשוטות בשתיקה גמורה, כאילו אינו יודע שאין אלו מצות שמורות...